

ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΠΡΟ 85 ΕΤΩΝ

(Έντυπώσεις ταξιδιωτών)

ΚΥΤΤΑΖΟΝΤΑΣ ένα παλιό Ιταλικό περιοδικό, την «ΕΙ-
κονογραφημένη» του Μιλάνου, βρήκαμε στις σελίδες
της τις παρακάτω έντυπώσεις από την Κέρκυρα, του
διασημού Ιταλοανστρακικού δημοσιογράφου Γουλιέλμου
Έσομαν. Ο Έσομαν πέρασε, όπως γράφει, απ' την
Κέρκυρα στά 1855. «Ας τόν αφήσουμε όμως να μās
διηγηθῆ ἴδιος τὸν τίς ἐντυπώσεις του απ' τὸ πανέμορ-
φο ἴσκιό του Ἰονίου.

«Ταξιδεύουμε, γράφει ὁ Έσομαν, με τὸ θαυμάσιο
ἀτμόπλοιο τοῦ Αὐστριακοῦ Λόυδ «Βοιβάτ», πὸν διπὸ μέρος καὶ τρεῖς
νύχτες τώρα διασχίζει με μεγαλοπρέπεια τὰ κῆματα τοῦ θουρωδῶδους
Αἰγαίου καὶ τοῦ γαληναίου Ἰονίου. Ἐρχεται απ' τὴν Συρία καὶ
τὴ Σιωνία καὶ διεθνεται στὴν Κέρκυρα καὶ τὴν Τεργέστη.

»Ἐμῶς μās παρελεύονταν ἀργά-ἀργά ἡ ἀκτίς τῶν νῆσων καὶ
τὰ βουνά τῆς Πελοποννήσου, τὰ ὁποῖα μās δείχνουν τὴν γιμνότητα
τῶν βράχων τους, πῶς ἀπὸ τὴν ὁποῖα κρύβουν τὴν ἀφθονία καὶ προ-
νομίωχο βλάστησή τους.

»Τὸ ἀκρωτήριο Μοσταπάς—ἡ ἀκροτελευτίος αὐτῆ γωνία τῆς νο-
τιοανατολικῆς Εὐρώπης—ἔχει τόσο ἐλαεινή ὄψη, πὸν νομίζεις κανεὶς
ὅτι εἶνε ἕνα κοιπέλι πὸν ἀφίνει τὰ κρέματα στὸ κάτω-κάτω μέρος
τῆς τοιαύτης τῆς ἡ ὁραία Εὐρώπη.

»Ὅσο ἡ νύχτα ἀπλώνει γύρω τὸν διάφανο πέλλο τῆς, τὸν στο-
λιμένο ἀπὸ μυριάδες λαμπερῶν πετραδιῶν. Ὅλοι ἀποσπῶνται στὶς
καμίνες τους.

»Ὅταν ἡμερῶν μὲρὸς στὰ θαμπωμένα μάτια μās, προβάλλει,
ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ κῆματα, σὰν γοητευτικὴ παρθένος πὸν ἀνασηκῶνει
με μεγαλοπρέπεια τὸ ὄραιο κεφάλι τῆς, τὸ στολισμένο με τὴν κο-
ρώνη τοῦ Βενετσάνικου φρουρίου τῆς, ἡ Κέρκυρα.

»Ἡ πόλις ὀρθῶνεται ἀνάμεσα σ' ἕνα ἀμφιθέατρο ἀπὸ ἐλαδιῶνες,
τὸ λιμάνι τῆς εἶνε γεμάτο ἀπὸ καράβια καὶ ἐπάνω ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀ-
πλώνεται μιά μεγαλοπρεπὴ γαλάζια τέντα, φωτεινὴ καὶ διάφανη, ἡ
τέντα τοῦ ζαφειρένιου οὐρανοῦ τῆς!

»Στὸ νησι ἀπὸ τὸ ἀρχαῖο «Ἑλλήνες ἐμάζωναν τὰ θαυμάσια ἐκεῖ-
να σταφύλια, απ' τὰ ὁποῖα ἐφτεσαν τὰ πῶ ἔξακουσμένα κρα-
σιά τους.

»Οἱ μεγαλέμποροι τῆς Βενετιζῆς Δημοκρατίας ἔχουν χτίσει ἐδῶ
μεγαλοπρεπὴ παλάτια, πολλὰ απ' τὰ ὁποῖα σώζονται ἀκόμη καὶ ση-
μεῖρα.

»Γιὰ ὅποιον ἔχει ταξιδεύσει σὲ μεγαλοπόλεις, ἡ Κέρκυρα δὸν τὸν
προσφέρει τίποτε τὸ ἐκπληκτικὸ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑπερῶνα φροντὰ τῆς,
τὰ ὁποῖα βλέπει κανεὶς ἐκτεθειμένα παντοῦ.

»Ὅσο ὁ κεντρικὸς δρόμος τῆς πόλεως, πὸν τὸν λένε «Βία Ρεά-
λε», ἔχει θαυμάσια κτίρια βενετσάνικα, πὸν ἡ προσόψεις των στολι-
ζονται ἀκόμη με τὰ ἀρχοντικὰ στέμματα τῶν παλῶν ιδιοκτη-
τῶν των.

»Ὁ ἄλλος δρόμος, πὸν ὀδηγεῖ στὴν περίφημη Σλιανάδα, ἀφίνει
νὰ διασχίσει κανεὶς, πέρα μακρὰ, τίς μαγευτικὲς
ἔξοχες. Μιλῶνους στὴν
πόλι απ' τὴν πανόραμα
πύλη τῆς καὶ βλέπουμε
δεξιά κ' ἀριστερά τὰ ὑ-
πολείματα τῆς Βενετσά-
νικῆς μεγαλοπρέπειας.
Σπίτια με ἀψίδες, οἰκό-
σημα, θηροεῖς, πυργί-
σους, στέμματα, στολι-
δια Βιζαντινά, βόσες
με δράκους μαρμαρένι-
ους καὶ μπροστῆνους,
πὸν ἔχουν σκουριάσει
ἀπ' τὴν πολικαρία.

»Κάτω απ' τὰ πόδια
μās ἀπλώνεται τὸ λιμ-
νι, πὸν βουίζει απ' τὴν
κίνησι καὶ ὅποιον βλέπει
κανεὶς ἐπάνω στὰ γαλή-
νια κῆματά του, ἀτμό-
πλοια καὶ κῆματα με
πανιά.

»Βλέπουμε ἀκόμη ἐ-
πάνω στὸ ψηλὸ βῆθο
του, τὸ μεγαλοπρεπὲς
ἀγαλμα τοῦ στρατηγοῦ
Σούλεμποργκ, πὸν ἐ-
προστάτευε τὴν Κέρκυ-
ρα ἐναντίον τοῦ Σουλ-
τάνου Ἀχμέτ τοῦ 3ου.

»Ἀπὸ τὴν Σλιανάδα
εἶνε σωρὸ δρομῶκο ὀδη-
γῶν στὶς γύρω ἐπαύσεις. Ἀπὸ τὸ μέρος αὐτὸ βλέπει κανεὶς νὰ λῆ-
πουν μακρὰ, ἀνάμεσα απ' τὰ δέντρα, τὰ κῆματα τοῦ Ἰονίου. Βλέ-
πουμε ἀκόμη τὸν λοφίσκο τοῦ Σωτήρος, πὸν εἶνε γεμάτος ἀπὸ κάτα-
σπρα σπτάκια, χτισμένα ἔτσι, ὥστε ν' ἀποτελοῦν γοητευτικὲς γιγ-
λάντες.

»Τὰ σπίτια πὸν ἔχουν χτίσει οἱ Ἄγγλοι στὴν Κέρκυρα, εἶνε πραγ-
ματικὰ πρωτότυπα καὶ χαριτωμένα. Ἔχουν ξύλινα μπαλκόνια, ἐπάνω
στὰ ὁποῖα ἡ νοικοκυρὲς ἀπλώνουν τίς μπουγάδες τους γιὰ νὰ στε-
γνώσουν.

»Ἡ Κέρκυρα εἶνε γεμάτη ἀπὸ ἀναριθμητὰ καφενεῖα, στὰ ὁποῖα,
σύμφωνα με τὴν συνήθεια πὸν ἐπικρατεῖ σ' ὅλη τὴν Ἀνατολή, μόλις
μῆτε θὰ σῆς προσφέρουν ναργιλέ ἢ τσιμποῦκι. Καὶ ἐδῶ ὅπως καὶ
στ' ἄλλα μέρη τῆς Ἀνατολῆς, τὸν καφέ τὸν πίνουν «ἐλά Τούρκας»,
δηλαδὴ καθουρισμένο, ἀλκυμένο καὶ βρασμένο στὸ νερὸ.

»Ὅπως στὴν Τουρκία, ἔτσι καὶ στὴν Ἑλλάδα, ὁ ὅποιος σῆμα
πᾶτε σῆς προσφέρουν ἕνα φλιτζάνι καφέ κ' ἕνα τσιμποῦκι.

»Ὅταν ὀμως τύχη νὰ πᾶτε σὲ χοροσπεριδά, καὶ δίνονται σιγῶ-
τα τέτοιες στὰ ἀρχοντικὰ σπίτια, καθὼς καὶ στὰ σπίτια τῆς με-
σαιῆς τάξεως τῆς Κερκυρας, θ' ἀπολαύσετε τὸ ὄραιο θέαμα τῶν
χορῶν, οἱ ὁποῖοι ἐδῶ παρουσιάζουν μιά ἀγνώστη καὶ μιά εὐπρέπεια,
πὸν δὲν τίς σινατὰ κανεὶς στὴν Εὐρώπη.

»Οἱ χορευτῆς, ὅταν χορεύουν, πᾶνται μόνον απ' τὰ χεῖρα, πολλ-
ποὺ ἐλαφρὰ, ἀκροσθιγῶς. Τὸ νὰ πιασθῶν ἀπὸ τὴν μέση, ὅπως στὰ
ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης, ἀπαγορεύεται ἀπολύτως!

»Ὅταν ὁ καθυλισμένος θέλη νὰ προσάξῃ μιά κούρα ἢ μιά κόρη
νὰ χορεύουν, πηγαίνει μπροστὰ τῆς, ὑποκλίνεται καὶ ὀρίζει τὸ μαν-
τῆλι του μπροστὰ τὰ πόδια τῆς. Ἄν ἐκεῖνη σιῆσῃ καὶ πᾶρη τὸ
μαντῆλι, σημαίνει ὅτι δέχεται τὴν πρόσκλησή του.

»Τὸ ὄραιο καὶ πόσο ἀγνὸ ἔθιμο ἀλήθεια!...

»Ἐνα περίεργο φαινόμενο πὸν δὲν παρατηρεῖται στὶς ἄλλες πό-
λεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑπανήσου, εἶνε ὅτι τὴν Κέρκυρα ὑπό-
χουν πολυάριθμοι Ἀρμένιοι ἔμποροι, σχεδὸν περισσότεροι κ' απ' τοὺς
Ἰσραηλιτες.

»Μὰ τί κῆμα!... Ἡ ὄρα πέρασε καὶ πρέπει νὰ φύγουμε.

»Με' στὴν ὀχλοβῶν τοῦ λιμανιοῦ ἔξαχωρίζουν ἡ σειρήνες τῆς
«Βοιβάτ» πὸν ἐτοιμάζεται νὰ σηκῶσῃ ἄγκυρα.

»Ἐπιθαλάσσια... Σηκῶνουμε ἄγκυρα... Φεύγουμε...

«— Ἀντίο ἀῖνιο καλοκαίρι τῆς Κερκυρας!... Ἀντίο γῆ τῆς ἐ-
παγγελίας, γῆ ἀνθισμένη!... Φωνάζουν οἱ ἐπιβάτες, καθὼς τὸ ἀτμό-
πλοιο ἀπομακρύνεται απ' τίς γορσιπὲς ἀρχοντεῖες τῆς.

»Καὶ πρῶτα ἡ Κέρκυρα ἔχει διακοπὲς καλοκαίρι.

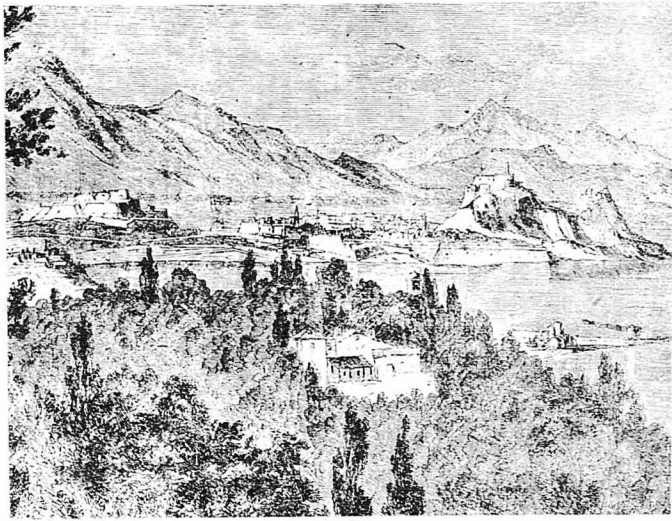
»Ἐνας γνωστός μου πὸν μένει στὴν Κέρκυρα μοῦ ἔλεγε ἐνῶ μι-
λοῦσαμε γιὰ τὸν καιρὸ:

«— Τὸ γινῆ εἶνε ἄνωστο ἐδῶ. Ἐνα ἰόνιο γινῆ ξερούμε στὸ εἰ-
λορημένο απ' τὸ Θεὸ νησι μās: Τίς ἄσπρες νηράδες τῶν λουλουδιῶν
τῆς πορτοκαλίας, πὸν β-
ταν πέφτουν, πλημμυρί-
ζουν τὸν ἄερα με τὸ
μεθυστικὸ ἀρώμα τους!...»

Τ' ΑΥΓΑ ΚΙ' Η ΚΟΤΕΣ

Κατὰ τὰς παρατηρήσεις
διαφόρων ὀρνιθολόγων, ἀ-
πεδείχθη ὅτι ἡ κότες πὸν
γεννοῦνται τοὺς μῆνες
Φεβρουάριο, Μάρτιο καὶ
Ἀπρίλιο ἀρχίζουν νὰ γεν-
νοῦν μετὰ ἔξη μῆνες, ἐνῶ
ἐκείνες πὸν γεννοῦνται
ἀργότερα, μόλις τὴν ἄλλη
ἄνοιξι γεννοῦν τὰ πρῶτα
αὔγα τους.

Ἡ κότες γεννοῦν τὰ πε-
ρισσότερα καὶ μεγαλύτερα
αὔγα κατὰ τὸ δεύτερο ἔ-
τος. Ἀπὸ τοῦ τετάρτου ἔ-
τους ἡ ὄποια ἀρχίζει
βαθμῶν νὰ ἐλαττώνεται.
Σημῶν με τίς διάφο-
ρες στατιστικὲς τῶν ὀρνι-
θολόγων, ἡ κότες γεν-
νοῦν μέχρι τοῦ πέμπτου
ἔτους κατὰ μέσον ὄρον
400 αὔγα ἐν ὄρω.

Ἡ Κέρκυρα στὰ 1840 (Παλιὰ γραβούρα).